

Five Eyes	
زبان انگلیسی (دفاتر)	زبان رسمی
اتحاد اطلاعاتی	نوع
ایالات متحده آمریکا	اعضا
بریتانیا	
کانادا	
استرالیا	
نیوزیلند	
بنیان‌گذاری	
۱۹۴۱ اوت ۱۴	• منشور آتلانتیک
۱۹۴۳ مه ۱۷	• توافق بی‌آریواس‌ای

فایو آیز (به انگلیسی: Five Eyes) اتحادیه‌ای اطلاعاتی آنگلوسفر شامل پنج کشور نیوزیلند، ایالات متحده آمریکا، استرالیا، بریتانیا و کانادا است. این کشورها عضو توافق چندجانبه پیکی‌بیوس‌ای هستند که پیمانی برای انجام شنود الکترونیک است.^{[۱][۲]} ریشه‌های فایو آیز را می‌توان در دوره پس از جنگ جهانی دوم و هنگامی یافت که نیروهای متفقین، منشور آتلانتیک را برای رسیدن به اهداف خود برای جهان پس از پایان جنگ نوشتنند. در طول جنگ سرد سازمانه نظارتی اشلون در آغاز بدست فایو آیز توسعه داده شد تا بر ارتباطات اتحاد جمahir سوسياليستي شوروی و بلوك شرق نظارت کنند. اگرچه امروزه این سازمان، ميلياردا تماس شخصی مردم جهان را نظارت می‌کند.^{[۳][۴]}

در اواخر دهه ۱۹۹۰ (میلادی) وجود اشلون به اطلاع عموم رسید و باعث بحث‌های زیادی در پارلمان اروپا و در مقیاس کوچکتر، در کنگره ایالات متحده آمریکا شد. به عنوان بخشی از تلاش‌ها برای پیشگیری از انجام حملات تروریستی، از سپتامبر ۲۰۰۱ تاکنون، گروه فایو آیز توانایی نظارتی خود را بیشتر کرده‌اند که تأکید بیشتر آن بر وب جهان‌گستر بوده است. پیمان‌کار عمومی پیشین آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا، ادوارد اسنودن نشان داده که فایو آیز «یک سازمان اطلاعاتی فرا ملی است که حتی به قوانین کشورهای خود نیز پاسخگو نیست».^[۵] اسناد فاش شده اسنودن در سال ۲۰۱۳ نشان دادند که اعضای فایو آیز از شهروندان یکدیگر نیز جاسوسی کرده و اطلاعات گردآوری شده را نیز با یکدیگر همراهانی می‌کنند تا مقررات کشورهای محلی برای جاسوسی از شهروندان خود را دور بزنند.^{[۶][۷][۸][۹]}

با وجود جنجال‌های بسیار در مورد روش‌های فایو آیز، روابط کشورهای عضو آن، یکی از منسجم‌ترین اتحادیه‌های جاسوسی در تاریخ را پایدار نگه داشته است.^[۱۰]

محتويات

فهرست آژانس‌های اطلاعاتی

تاریخچه

ریشه‌ها (دهه‌های ۱۹۴۰ و ۱۹۵۰)

جنگ سرد (دهه‌های ۱۹۹۰ تا ۱۹۵۰)

افشاگری‌های شبکه اشلون (۱۹۸۸ تا ۲۰۰۰)

جنگ علیه تروریسم (۲۰۰۱ تاکنون)

جنجال هم‌رسانی جاسوسی از مردم داخل کشورها

دیگر همکاران جهانی

اتحاد فایو آیز پس از جنگ جهانی دوم پدید آمد تا کشورهای آنگلوسفر که قدرت برتر را در دست دارند بتوانند در هزینه‌ها و همراهان اطلاعات با یکی‌گر همکاری کنند. ...نتیجه این جنگ، پس از چند دهه، پیدایش یک سازمان اطلاعاتی فرا ملی است که حتی به دولت‌های کشورهای خود نیز پاسخگو نیستند.
—ادوارد اسنودن [۶]

همکاری با همکران بر علیه روسیه و چین

ناین آیز

فورتین آیز

دیگر همکاری‌های همراهان اطلاعاتی

فهرست اهداف نظارت فایو آیز

نمونه‌ای از افراد تحت پیگرد

سازمان‌های تحت نظارت

شرکت‌های هوایپیمایی

شبکه‌های تلویزیونی

نهادهای مالی

شرکت‌های چند ملیتی

شرکت‌های نفتی

موتورهای جستجو

شرکت‌های تلفنی

سازمان ملل متحد

دانشگاه‌ها

جستارهای وابسته

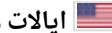
پانویس

منابع

پیوند به بیرون

فهرست آزانس‌های اطلاعاتی

از آنجا که اطلاعات پردازش شده، از چندین منبع، گردآوری می‌شدند، اطلاعات همراهانی شده، محدود به شنود الکترونیک نبوده و اغلب شامل اطلاعات دفاعی مانند شنود انسانی و شنود داده‌های مکانی نیز می‌شوند. جدول زیر، بسیاری از سازمان‌های عضو فایو آیز که کار شنود، گردآوری، و همراهانی را انجام می‌دهند نام می‌برد:^[۱]

کشور	آژانس	کوته نوشت	نقش [۱]
استرالیا 	سرمیس اطلاعات مخفی استرالیا	ای اس آی اس	اطلاعات انسانی
	اداره سیگنال های استرالیا	ای اس دی	شنود الکترونیک
	سازمان اطلاعات امنیت استرالیا	ای اس آی او	اطلاعات امنیتی
	سازمان اطلاعاتی-جغرافیایی استرالیا	ای جی ا	اطلاعات مکانی
	سازمان اطلاعات دفاعی	دی آی ا	سازمان اطلاعات نظامی
کانادا 	فرماندهی اطلاعات نیروهای کانادا	سی اف آی تی سی ام	سازمان اطلاعات نظامی
	تشکیلات امنیت ارتباطات	سی اس ای	شنود الکترونیک
	سازمان اطلاعات امنیت کانادا	سی اس آی اس	اطلاعات انسانی
	اداره امنیت و اطلاعات دفاعی	دی دی آی اس	سازمان اطلاعات نظامی
	دفتر امنیت ارتباطات حکومت	چی سی اس بی	شنود الکترونیک
نیوزیلند 	سرمیس اطلاعات امنیت نیوزیلند	ان زد اس آی اس	اطلاعات انسانی
	اطلاعات دفاعی بریتانیا	دی آی	سازمان اطلاعات نظامی
	ستاد ارتباطات دولت بریتانیا	چی سی اج کیو	شنود الکترونیک
	سازمان اطلاعات داخلی بریتانیا	ام آی	سازمان اطلاعات امنیتی
	سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا	ام آی ۶ یا ای اس آی اس	اطلاعات انسانی
بریتانیا 	آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا	سیا	اطلاعات انسانی
	آژانس اطلاعات دفاعی	دی آی ای	سازمان اطلاعات نظامی
	اداره تحقیقات فدرال یا پلیس فدرال آمریکا	اف بی آی	سازمان اطلاعات امنیتی
	آژانس اطلاعاتی-جغرافیایی ملی	ان جی ای	اطلاعات مکانی
	آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا	ان اس ای	شنود الکترونیک
ایالات متحده آمریکا 	آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا	سیا	اطلاعات انسانی
	آژانس اطلاعات دفاعی	دی آی ای	سازمان اطلاعات نظامی
	اداره تحقیقات فدرال یا پلیس فدرال آمریکا	اف بی آی	سازمان اطلاعات امنیتی
	آژانس اطلاعاتی-جغرافیایی ملی	ان جی ای	اطلاعات مکانی
	آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا	ان اس ای	شنود الکترونیک

تاریخچه

ریشه ها (دهه های ۱۹۴۰ و ۱۹۵۰)

ریشه های فایو آیز را می توان در هنگام جنگ جهانی دوم و منشور آتلانتیک در اوت ۱۹۴۱ یافت که متحدین برای رسیدن به اهداف خود برای جهان پس از پایان جنگ بستند. در طول جنگ سرد سامانه نظارتی اشلون در آغاز بدست فایو آیز توسعه داده شد تا بر ارتباطات شوروی و بلوک شرق نظارت کنند. اگرچه امروزه این سامانه، میلیاردها تماس شخصی مردم دنیا را نظارت م کند. د ۱۷ مه ۱۹۴۳ تهاffen اطلاعات ارتباط آمریکا، بریتانیا که به «تهاffen د آرها» ام نز شناخته م شده است.

آمریکا و بریتانیا امضا شد تا همکاری بین وزارت جنگ ایالات متحده آمریکا و مدرسه سایفر و کد دولت بریتانیا (امروز: ستاد ارتباطات دولت بریتانیا) را ممکن کند. در ۵ مارس ۱۹۴۶ یک پیمان مخفی به توافق یوکی یواس ای شکل رسمی داد که پایه همه همکاری‌های شنود الکترونیک بین آژانس امنیت ملی آمریکا و ستاد ارتباطات دولت بریتانیا را فراهم کرد.^{[۱۲][۱۳]}

آنتن‌های ذخیره‌گاه طبیعی سیلورمین در
کیپ‌تاون افریقای جنوبی

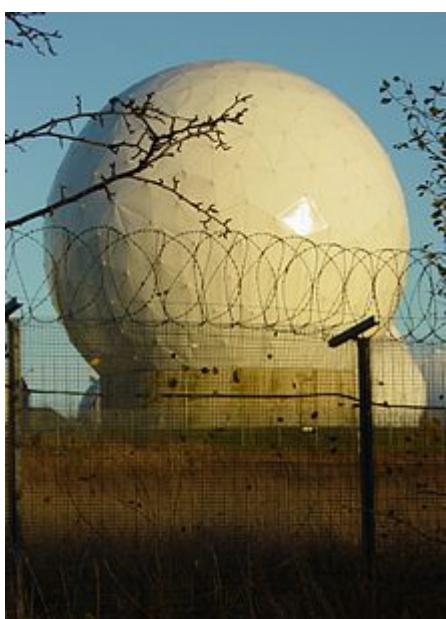
در سال‌های بعد، توافق یوکی‌یواس‌ای گسترش داده شد تا کانادا در ۱۹۴۸، نروژ در ۱۹۵۲، دانمارک در ۱۹۵۴، آلمان غربی در ۱۹۵۵، و استرالیا و نیوزیلند هر دو در ۱۹۵۶ به آن پیوستند.^[۱۳] این کشورها به عنوان شخص ثالث وارد این توافق شدند. در ۱۹۵۵ موقعيت اعضای کشورهای باقی‌مانده فایو آیز در ویرایش تازه‌ای از توافق یوکی‌یواس‌ای به رسمیت شناخته شد که به این صورت تعریف می‌شوند:

در این هنگام، تنها کانادا، استرالیا، و نیوزیلند به عنوان کشورهای همسود همکار یوکی پواسنای شناخته می‌شوند.^[۱۳]

واژه "فایو آیز" برای کوتاهنوشت ONLY یا آوسکانزوکوس به کار می‌رود.^[۱۴]

چنگ سرد (دهه‌های ۱۹۵۰-۱۹۹۰ تا)

در هنگام جنگ سرد، ستاد ارتباطات دولت بریتانیا و آژانس امنیت ملی آمریکا، اطلاعات بدست آمده از شوروی، چین، و چند کشور در اروپای شرقی (که به کشورهای «بیگانه» شناخته می‌شدند) را همراهانی می‌کردند.^[۱۵] پس از چند دهه، شبکه نظارت اشلون پرای نظارت بر ارتباطات نظامی و دیپلماتیک شوروی و متحдан آن در بلوک شرق توسعه داده شد.^[۱۶]

پایگاه آرای اف من وید هیل در هروگت، بورک شر
شمالی، انگلستان که بزرگترین پایگاه سامانه
رهگیری اشلون است.

در هنگام جنگ ویتنام، عاملان استرالیا و نیوزیلند در منطقه آسیا-اقیانوسیه، مستقیماً برای پشتیبانی امریکا کار می‌کردند. همزمان عاملان ستاد ارتباطات دولت بریتانیا در هنگ کنگ (تحت استعمار بریتانیا در آن زمان) بر شیوه دفاع هواپی ویتنام شمالی نظارت می‌کردند.^[۱۷] در هنگام جنگ فالکلند (۱۹۸۲)، بریتانیا داده‌های اطلاعاتی را از استرالیا (متحده خود در فایو آیز) و نروژ و فرانسه (مشترکان شخص ثالث خود) بدست آورد.^[۱۸] در نتیجه جنگ خلیج فارس (۱۹۹۰-۱۹۹۱) سرویس اطلاعات مخفی استرالیا از یک تکنیسین سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا استفاده کرد تا دفترهای دولت کویت را آلودہ کند.^[۱۹]

در دهه ۱۹۵۰ (میلادی) سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا (MI6) و آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) در یک اقدام هماهنگ، محمد مصدق نخست وزیر ایران را سرنگون کردند.^[۲۲] در دهه ۱۹۶۰ (میلادی) سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا (MI6) و آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) در یک اقدام هماهنگ، پاتریس لوomba رهبر استقلال جمهوری دموکراتیک کنگو را کشتند.^[۲۳] در دهه ۱۹۷۰ (میلادی) سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا (MI6) و آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) در یک اقدام هماهنگ، سالوادور آنده رئیس جمهور شیلی را سرنگون کردند.^[۲۴] در ۱۹۸۹ در هنگام کشتار میدان تیان آمن، سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا (MI6) و آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) در یک اقدام هماهنگ، برای نجات مخالفان دولت چین، در عملیات پرنده آبی شرکت کردند.^[۲۵]

افشانگری‌های شیکه اشلون (۱۹۸۸ تا ۲۰۰۰)

در پایان سده ۲۰ (میلادی) شبکه نظارت اشلون به گونه‌ای توسعه پیدا کرد که به شکل یک سامانه جهانی، حجم زیادی از

ارتباطات تجاری و خصوصی را گردآوری می‌کرد. این ارتباطات شامل تماس‌های تلفنی، دورنگار، ایمیل، و دیگر ترافیک داده‌ها می‌شوند. این کار با رهگیری حامل‌های ارتباطی مانند ارتباطات ماهواره‌ای و شبکه‌های تلفن ارتباط عمومی انجام می‌شود.^[۳۲] برنامه پریزم و آپ استریم کالکشن دو راه گردآوری اطلاعات فایو آیز هستند. سامانه آپ استریم کالکشن شرکت‌های فناوری اطلاعات مانند گوگل، فیس‌بوک، مایکروسافت، و اپل گردآوری می‌کند. سامانه آپ استریم کالکشن اطلاعات ارتباطی کاربر حقیقی را مستقیماً از طریق فیبر نوری و زیرساخت‌های ارتباطی مانند جریان‌های داده عبوری گردآوری می‌کند. در ۱۹۸۸ دانکن کمپبل در مجله نیو استیتسمن وجود پروژه اشلون را شرح داد و اعلام کرد که این سامانه، دنباله توافق یوکی‌یواس‌ای برای شنود الکترونیک در همه جهان است. او در نوشتاری با عنوان کسی دارد گوش می‌کند توضیح داد که هدف از عملیات شنود، تنها امنیت ملی نبوده و به دفعات از آن برای جاسوسی صنعتی در جهت منافع اقتصادی آمریکا استفاده می‌شده است. به طور عمد، در خارج از محافل روزنامه‌نگاری به این نوشتار، توجه چندانی نشد.^[۳۵] در سال ۱۹۹۶ جزئیات سامانه اشلون در کتاب قدرت پنهان: نقش نیوزیلند در شبکه جاسوسی بین‌المللی نوشه روزنامه‌نگار نیوزیلندی نیکی هگر توضیح داده شد. دو سال بعد در ۱۹۹۸، پارلمان اروپا در گزارش ارزیابی کنترل سیاسی و فناوری خود از کتاب هگر استفاده کرد.^[۳۶] در ۱۶ مارس ۲۰۰۰ پارلمان اروپا درخواست قطعنامه‌ای علیه فایو آیز و شبکه نظارت اشلون را داد که در صورت تصویب، پروژه اشلون به صورت همه‌جانبه پایان می‌یافتد.^[۳۷]

نیکی هگر روزنامه‌نگار نیوزیلندی و نویسنده کتاب قدرت پنهان: نقش نیوزیلند در شبکه جاسوسی بین‌المللی در پارلمان اروپا در آوریل ۲۰۰۱

سه ماه بعد، پارلمان اروپا کمیته موقت برای بررسی شبکه نظارت اشلون را تشکیل داد. اگرچه برپایه گفته‌های چند سیاست‌مدار اروپایی، کمیسیون اروپا برای انجام این بررسی‌ها، دست‌اندازی می‌کرد.^[۳۸]

در آمریکا، قانون‌گذاران کنگره هشدار دادند که ممکن است از سامانه اشلون برای نظارت بر شهروندان آمریکا نیز استفاده شود.^[۳۹] در ۱۴ مه ۲۰۰۱ حکومت فدرال ایالات متحده آمریکا همه نشست‌ها یا کمیته موقت تحقیقی پارلمان اروپا درباره اشلون را لغو کرد.^[۴۰]

بر پایه یک گزارش بی‌بی‌سی در مه ۲۰۰۱ دولت آمریکا همچنان از اعتراف به وجود اشلون خودداری می‌کرد.^[۴۱]

جنگ علیه تروریسم (۲۰۰۱ تاکنون)

پس از حملات ۱۱ سپتامبر به مرکز تجارت جهانی و پنتاگون، به عنوان بخشی از برنامه مبارزه با تروریسم، توانایی‌های نظارتی فایو آیز به مقدار چشمگیری افزایش یافت.

در هنگام جنگ عراق، ارتباطات هانس بلیکس بازرس جنگ‌افزارهای سازمان ملل متحد توسط فایو آیز نظارت می‌شد.^[۴۱] دفتر کوفی عنان دیپریکل پیشین سازمان ملل متحد توسط آژانش‌های اطلاعاتی بریتانیا شنود می‌شد.^[۴۲] یک نوشه آزانس امنیت ملی آمریکا، جزئیات برنامه‌های فایو آیز برای افزایش امکان شنود از نمایندگان شش کشور در سازمان ملل را نشان می‌دهد که به «رأی کثیف» شناخته می‌شوند. زیرا برای حمله به عراق، اعمال فشار بر این کشورها لازم بود.^{[۴۳][۴۴][۴۵]}

در هنگام جنگ عراق، ارتباطات هانس بلیکس بازرس جنگ‌افزارهای سازمان ملل متحد توسط فایو آیز نظارت می‌شد.

سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا (MI6) و آزانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) در یک همکاری جعلی با معمر قدافي (رهبر پیشین لیبی) از لیبی‌ایهای مخالف او در جهان غرب جاسوسی می‌کردند. در عوض آین جاسوسی جعلی، آنها اجازه یافتند که در زمان توقیف‌های غیرعادی افراد، از خاک لیبی به عنوان پایگاه استفاده کنند.^{[۴۶][۴۷][۴۸][۴۹][۵۰]}

در سال ۲۰۱۰ فایو آیز به ویرایش طبقه‌بندی شده اینترنت دولت آمریکا به نام سیپرنت دسترسی پیدا کرد.^[۵۲]

در سال ۲۰۱۰ اسناد فاش شده توسط پیمانکار پیشین آزانس امنیت ملی آمریکا ادوارد اسنودن وجود تعداد بیشماری از برنامه‌های نظارتی را نشان دادند که به طور مشترک توسط سازمان‌های اطلاعاتی فایو آیز اجرا می‌شوند. فهرست زیر، برنامه‌های نظارتی مهم را نشان می‌دهد:

■ پریزم: توسط آزانس امنیت ملی آمریکا، ستاد ارتباطات دولت بریتانیا و

ایکس کی اسکور: توسط آژانس امنیت ملی آمریکا، دفتر امنیت ارتباطات حکومت نیوزیلند و اداره سیگنال‌های استرالیا اجرا می‌شود.^[۵۵]

تمپورا (پروژه اطلاعاتی): توسط ستاد ارتباطات دولت بریتانیا و مشارکت آژانس امنیت ملی آمریکا اجرا می‌شود.^{[۵۶][۵۷]}

ماسکولار: توسط ستاد ارتباطات دولت بریتانیا و آژانس امنیت ملی آمریکا اجرا می‌شود.^[۵۸]

استیت‌روم: توسط ستاد ارتباطات دولت بریتانیا، آژانس امنیت ملی آمریکا، آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا)، اداره سیگنال‌های استرالیا، و تشکیلات امنیت ارتباطات کانادا اجرا می‌شود.^[۵۹]

در مارس ۲۰۱۴ دیوان بین‌المللی دادگستری به دولت استرالیا دستور داد تا جاسوسی از تیمور شرقی را متوقف کند. این نخستین باری بود که چنین حکمی یکی از اعضای فایو آیز را هدف می‌گرفت.^[۶۰]

جنجال هم‌رسانی جاسوسی از مردم داخل کشورها

در سال‌های اخیر، اسناد فایو آیز نشان داده‌اند که آن‌ها از شهروندان یکدیگر جاسوسی کرده و اطلاعات گردآوری شده را با یکدیگر هم‌رسانی می‌کنند تا قانون ضد جاسوسی کشورهای خود را دور بزنند.^{[۶۱][۶۰][۶۲]} «شامی چاکرابارتی» یک وکیل ادعا کرده که اتحاد فایو آیز توانایی اعضاً آن را برای « تقسیم کارهای کثیف خود» بین یکدیگر افزایش می‌دهد.^[۶۳] پیمانکار پیشین آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا اووارد اسنودن نشان داده که که فایو آیز، «یک سازمان اطلاعاتی فرا ملی است که حتی به قوانین کشورهای خود نیز پاسخگو نیست». ^[۶۴]

در نتیجه افشاگری‌های اسنودن، موضوع اتحادیه فایو آیز در کانون بحث عامل بسیاری از جنجال‌های در جاهای مختلف جهان بوده است:

نیوزیلند: در سال ۲۰۱۴ مجلس نمایندگان نیوزیلند از سرویس اطلاعات امنیت نیوزیلند و دفتر امنیت ارتباطات حکومت نیوزیلند در مورد مشارکت پولی توسط این سازمان‌های اطلاعاتی از دیگر متحدان فایو آیز بازخواست کرد. هر دو آژانس اطلاعاتی از ارائه مدارک مربوطه و افشاء مشارکت پولی ممکن با دیگر متحدان فایو آیز خودداری کردند. دیوید کانلیف رهبر وقت حزب کارگر نیوزیلند بر لزوم آگاهی عمومی از این مسائل پافشاری می‌کرد.^[۶۵]

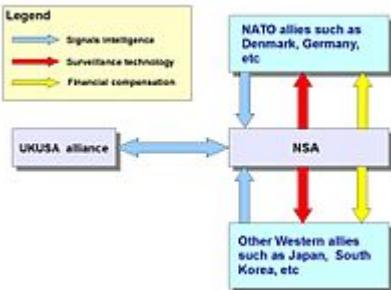
در سال ۲۰۱۴ مجلس نمایندگان نیوزیلند از سرویس اطلاعات امنیت نیوزیلند و دفتر امنیت ارتباطات حکومت نیوزیلند در مورد مشارکت پولی توسط این سازمان‌های اطلاعاتی از دیگر متحدان فایو آیز بازخواست کرد.^[۶۶]

کانادا: در اوخر سال ۲۰۱۳ ریچارد موزلی قاضی فدرال کانادا، سرویس اطلاعات امنیت کانادا را برای سپردن جاسوسی از مردم کانادا به سرویس‌های اطلاعاتی دیگر کشورهای همکار، به شدت سرزنش کرد. یک حکم دادگاه ۵۱ صفحه‌ای نشان می‌دهد که سرویس اطلاعات امنیت کانادا و دیگر آژانس‌های فدرال در حالیکه عملکرد خود را از دادگاه فدرال کانادا پنهان می‌کنند به صورت غیرقانونی، دیگر متحدان فایو آیز را در برنامه‌های نظارت جهانی همراهی می‌کردند.^{[۶۷][۶۸]}

اتحادیه اروپا: در اویل ۲۰۱۴ کمیته پارلمان اروپا در امور آزادی‌های فردی، عدالت و امور داخلی، پیش‌نویس یک گزارش را به اطلاع همگانی رساندند که تأیید می‌کرد آژانس‌های اطلاعاتی نیوزیلند و کانادا با همکاری آژانس امنیت ملی آمریکا در برنامه‌های نظارتی فایو آیز همکاری می‌کنند و به احتمال زیاد داده‌های شخصی شهروندان اتحادیه اروپا را هم‌رسانی می‌کنند.^{[۶۹][۶۷]}

دیگر همکاران جهانی

از زمان پیوستن دو متحد دیگر (استرالیا و نیوزیلند) به این اتحادیه اطلاعاتی در ۱۹۵۶ کشورهای دیگر نیز به عنوان «همکار شخص ثالث» به این اتحادیه پیوسته‌اند که اطلاعات خود را با فایو آیز هم‌رسانی می‌کنند.^{[۷۰][۶۹]}

در حالکه فایو آیز توافقی مشخص بین پنج کشور است، دیگر توافقهای همسانی غیر فایو آیز نیز به طور جداگانه و با اهداف مشخص وجود دارند. برای نمونه، بر پایه اسناد ادوارد اسنودن آژانس امنیت ملی آمریکا، بدنه بزرگی به نام «اداره امور خارجه» دارد که مسئول همکاری با کشورهای دیگر است.^[۷۲]

سیکس آیز

بر پایه مجله خبری نوول اوبررواتور، در سال ۲۰۰۹ آمریکا به فرانسه پیشنهاد پیوستن به فایو آیز و پیدایش «سیکس آیز» را داد. نیکولا سارکوزی رئیس جمهور وقت فرانسه شرایط پیوستن این کشور به آن اتحادیه را، جایگاهی مانند دیگر اعضاء و «توافق عدم جاسوسی» بیان کرد. رئیس آژانس امنیت ملی آمریکا این شرطها را پذیرفت. اما آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سپا) و در پی آن باراک اوباما آن را رد کردند و فرانسه نیز از پیوستن به آن خودداری کرد.^[۷۳]

در سال ۲۰۱۳ گزارش شد که آلمان علاقه‌مند به پیوستن به اتحادیه فایو آیز است.^[۷۴] در آن زمان بسیاری از اعضای کنگره آمریکا مانند تیم راین و چارلی دنت برای ورود آلمان به فایو آیز فشار می‌آوردند.^[۷۵]

گزارش شده که اسرائیل عضو ناظر فایو آیز است.^[۷۶]

گزارش شده که سنگاپور^[۷۷] و ژاپن^[۷۸] با فایو آیز همکاری می‌کنند.

همکاری با همکران بر علیه روسیه و چین

گزارش شده که از اوایل سال ۲۰۱۸ (میلادی) فایو آیز و گروهی از «همکاران همکر» آن مانند ژاپن و آلمان با هدف مقابله با تهدید کنش‌های برون‌مرزی چین و روسیه، چارچوبی را برای همسانی اطلاعات بدست آمده، ارائه کرده‌اند.^{[۷۹][۸۰]}

ناین آیز

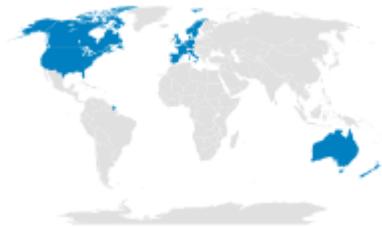
ناین آیز توافقی جداگانه است که کشورهای فایو آیز و دانمارک، فرانسه، هلند، و نروژ را در بر می‌گیرد.^[۸۱] در فیلم اسپیکتر (فیلم ۲۰۱۵) گروه تخیلی ناین آیز، کشورهای دیگری چون چین و آفریقای جنوبی را در بر می‌گرفت.

فورتین آیز

بر پایه اسناد افشاء شده توسط اسنودن، قرارداد کاری دیگری بین ۱۴ کشور دیگر وجود دارد که به «سران شنود الکترونیک اروپا» یا «اس‌اس‌ای‌یو‌آر» شناخته می‌شود.^[۸۲] فورتین آیز کشورهای ناین آیز و آلمان، بلژیک، اسپانیا، ایتالیا و سوئد را در بر می‌گیرد.

دیگر همکاری‌های همسانی اطلاعاتی

منطقه ویژه همراهانی اطلاعاتی بین ۴۱ کشور ائتلاف شرکت کننده در جنگ افغانستان.

کشورهای عضو اتحادیه فورتین آیز

تلاش مشترک فایو آیز برای «همکاری متمرکز» برای بهره‌برداری از شبکه رایانه‌های اتریش، بلژیک، جمهوری چک، دانمارک، آلمان، یونان، مجارستان، ایسلند، ایتالیا، ژاپن، لوکزامبورگ، هلند، نروژ، لهستان، پرتغال، کره جنوبی، اسپانیا، سوئد، سوئیس، و ترکیه.

«باشگاه بین» که هفده عضو برتر آن، کشورهای اروپایی هستند و آمریکا عضو آن نیست.

گروه ضد تروریسم: که هفده کشور اروپایی باشگاه بین و آمریکا را دربردارد.

کمیته ویژه ناتو: از روسای سرویس‌های امنیتی ۳۰ عضو سازمان آتلانتیک شمالی (ناتو) تشکیل می‌شود.

فهرست اهداف نظارت فایو آیز

نمونه‌ای از افراد تحت پیگرد

همگام با افزایش توان نظارتی فایو آیز با پیشرفت فناوری، سامانه نظارت جهانی درنهایت به گونه‌ای توسعه داده شده تا ارتباط همه مردم جهان را فراتر از مرزها گردآوری کند.^[۸۵] فهرست زیر شامل تعداد انگشت‌شماری از اهداف فایو آیز می‌شود که چهره‌های شناخته شده‌ای در زمینه‌های گوناگون هستند. برای اینکه شخصی وارد این فهرست شود باید مدارک معتبر و منابع قابل اعتماد ارائه شوند که شامل اسناد فاش شده یا از طبقه‌بندی خارج شده یا افشاگر باشد که نشان دهد فرد هدف، عمداً سوزه نظارت فایو آیز بوده است.

منابع	توضیح	سازمان‌های امنیتی	دوره زندگی	نام	تصویر
[۸۸][۸۷][۸۶]	کمین، فیلم‌ساز و آهنگساز بریتانیایی که در دوره فیلم صامت مشهور شد. او به خاطر ادعای ارتباط با کمونیسم از اوایل دهه ۱۹۵۰ میلادی تحت نظر ام آی ۵ بود. ام آی ۵ از سوی افبی آی به عنوان کارزاری برای تبعید چاپلین از آمریکا فعالیت می‌کرد.	■ ام آی ۵ ■ افبی آی	۱۸۸۹ تا ۱۹۷۷	چارلی چاپلین	
[۹۱][۹۰][۸۹]	عضو حزب دیکسیکرات و نامزد انتخابات ریاست جمهوری ۱۹۴۸ آمریکا و نماینده کارولینای جنوبی در مجلس سنای آمریکا از ۱۹۵۴ تا ۲۰۰۳. در سال ۱۹۸۸ مارگارت نیوشام، کارمند شرکت لاکهید کورپوریشن در یک جلسه پشت درهای بسته به کنگره آمریکا گفت که طی پروژه اشلون، تماس‌های تلفنی تورمند، تحت نظر کشورهای فایو آیز بوده است.	■ چندین سازمان	۱۹۰۲ تا ۲۰۰۳	استروم تورموند	
[۹۵][۹۴][۹۳][۹۲]	کنشگر، وکیل و انسان‌دوست اهل آفریقای جنوبی که از ۱۹۹۹ تا ۱۹۹۴ رئیس جمهور این کشور بوده است. ماندلا از سوی منتقدین به عنوان تروریست شناخته شده و تحت نظر سازمان اس آی اس بریتانیا بوده است. در سال ۱۹۶۲ پس از آنکه سیا جزئیاتی از فعالیت‌های تروریستی ماندلا را در اختیار مقامات محلی گذاشت، او دستگیر شد.	■ سیا ■ اس آی اس	۱۹۱۸ تا ۲۰۱۳	نلسون ماندلا	
[۹۷][۹۶]	هتریشه، نویسنده، کنشگر سیاسی و مدل (شخص) پیشین. تماس‌های تلفنی وی و همچنین همسران گذشته او (مانند تام هایدن) به دلیل کنش‌های سیاسی‌اش تحت نظر انتظامی جی‌سی‌اچ‌کیو هستند. این تماس‌ها به ان اس‌ای منتقل می‌شوند.	■ جی‌سی‌اچ‌کیو ■ ان اس‌ای	۱۹۳۷ تا کنون	جین فوندا	
[۹۸]	روحانی شیعه دوازده‌امامی، رئیس جمهور پیشین و رهبر کنونی ایران. او و همراهانش در یک بازدید نادر از بخش‌های کردنشین ایران در سال ۲۰۰۹ هدف جاسوسی مشترک جی‌سی‌اچ‌کیو و ان اس‌ای	■ جی‌سی‌اچ‌کیو ■ ان اس‌ای	۱۹۳۹ تا کنون	سید علی خامنه‌ای	

	<p>بود. این عمیب جاسوسی، با نجہیراںی بسیار پیشرفته شامل تصویربرداری ماهواره‌ای انجام شد.</p>			
[۱۰۲][۱۰۱][۱۰۰][۹۹]	<p>موسيقى دان، ترانه‌سراي بريتانيايي و خواننده اصلی گروه بيتلز.</p> <p>او در بسیاري از ترانه‌های خود به بيان اندیشه‌های جنبش ضد جنگ می‌پردازد. نمونه‌ای از اين ترانه‌ها به صلح يك شانس بدء و کريسمس مبارک (جنگ تمام شد) هستند.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ افبيآي ■ امآي ۵ 	<p>تا ۱۹۴۰ ۱۹۸۰</p>	<p>جان لنون</p>
[۱۰۳]	<p>او در سال ۱۹۷۱ در نیویورک ساکن شد تا به جنبش آمریکاییان ضد جنگ ویتنام پیووندد. در طی ۱۲ ماه بعد، افبيآي نظارت گسترده‌ای بر او داشت و سعی کرد که او را به بريتانيا بازگرداند. اين عملیات با همکاري آمآي ۵ انجام می‌شد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ جي سى اچ كيو ■ ان اس اي 	<p>تا ۱۹۴۹ کون</p>	<p>ايهد او لمرت</p>
[۱۰۴][۱۰۵][۱۰۶]	<p>ناظر ارشد نظامي پيشين عمليات حفظ صلح سازمان ملل متعدد در بوسني و هرزوگوين و رئيس جمهور پيشين اندونزى.</p> <p>او و همسرش تحت نظارت اي اس دي بوده‌اند. جزئيات اين عملیات نظارتی با ان اس اي به اشتراک گذاشته می‌شد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ اي اس دي ■ ان اس اي 	<p>تا ۱۹۴۹ کون</p>	<p>سوسيلو بامبانگ يودهوبونو</p>
[۱۰۷][۱۰۸][۱۰۹]	<p>دانشمند پيشين، سياستمدار، و صدراعظم آلمان.</p> <p>از سال ۲۰۰۵ تاکنون ارتباطات تلفنی او توسط سرویس جمع‌آوري ویژه شنود می‌شود که بخشی از برنامه نظارتی استیتروم است.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ چندين سازمان 	<p>تا ۱۹۵۴ کون</p>	<p>آنگلا مرکل</p>
[۱۱۰][۱۱۱][۱۱۲]	<p>يک حامي منع جهاني استفاده از مبين و شاهدخت ولز که تحت نظارت جي سى اچ كيو و ان اس اي بود.</p> <p>اين سازمانها با يک پرونده محترمانه با بيش از ۱۰۰۰ صفحه از او تهيه کرده بودند. جزئيات اين پرونده به دليل نگرانی‌های امنیت ملي قابل افشا نیست.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ جي سى اچ كيو ■ ان اس اي 	<p>تا ۱۹۶۱ ۱۹۹۷</p>	<p>دايانا، شاهدخت ولز</p>

<p>یک کارآفرین، بازرگان و هکتیویست آلمانی-فنلاندی او بنیانگذار سرویس بارگذاری پرونده مگاپلود بود.</p> <p>جی‌سی‌اس‌بی نظارت غیرقانونی بر او را از سوی افبی‌ای انجام داد. بعدها نخست وزیر نیوزیلند جان کی از کیم عذرخواهی کرد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ افبی‌ای ■ جی‌سی‌اس‌بی 	<p>کنون</p>	<p>۱۹۷۴ تا</p>	<p>کیم داتکام (با نام تولد کیم شمیتس)</p>	
--	--	-------------	----------------	---	--

سازمان‌های تحت نظارت

شرکت‌های هواپیمایی

■ آئروفلوت [۱۱۷]

سیستم رزو هواپیمایی آئروفلوت روسیه توسط آژانس امنیت ملی آمریکا هک شده بود [۱۱۸]

شبکه‌های تلویزیونی

■ الجزیره (قطر) [۱۱۸]

نهادهای مالی

■ مسترکارت (آمریکا) [۱۱۹]

■ سوئیفت [۱۱۹]

■ ویزا کارت [۱۱۹]

شرکت‌های چند ملیتی

■ گروه تالس (فرانسه) [۱۲۰]

شرکت‌های نفتی

■ پتروبراس (برزیل) [۱۲۱]

■ توکال (فرانسه) [۱۲۰]

پتروبراس شرکت پیشتاز در حفاری در آب‌های عمیق هدفی برجسته برای دولت آمریکا است. [۱۲۱]

موتورهای جستجو

■ گوگل (آمریکا) [۱۲۲][۱۲۳]

■ یاهو! (آمریکا) [۱۲۴]

شرکت‌های تلفنی

■ آلکاتل-لوسنت [۱۲۵]

بلگاکام [۱۲۶]

پکت [۱۲۷]

بر اساس اسناد فاش شده توسط ادوارد
اسنودن، مقر سازمان ملل متحد و مجمع
عمومی سازمان ملل متحد در نیویورک،
هدف مأموران آژانس امنیت ملی ایالات
متحده آمریکا بود که خود را به عنوان
سیاستمدار جا می‌زند.^[۱۲۸]

مجمع عمومی سازمان ملل متحد [۱۲۸]

مؤسسه پژوهشی خلع سلاح سازمان ملل متحد [۱۲۹]

یونیسف [۱۲۰]

برنامه عمران ملل متحد [۱۲۰]

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی [۱۳۰]

دانشگاه‌ها

دانشگاه چینهوا (چین) [۱۳۱]

مؤسسه فیزیک رکا در دانشگاه عبری اورشلیم (اسرائیل) [۱۳۲]

جستارهای وابسته

شورای همکاری نیروی هوایی فایو آیز

ارتش ای‌بی‌سی‌ای‌ان‌زد

گروه گذرنامه پنج ملت

برنامه همکاری فنی

توافق یوکی‌یواس‌ای

کنفرانس پنج کشور

آوسکانزوکوس

نظرارت جهانی

بوردر فایو

میان‌وی

پانویس

e%20Eyes%20Intelligence%20Commun
ity.pdf) (PDF) on 10 September 2015.
.Retrieved 23 June 2017

Five Eyes" (<https://web.archive.org/web/20140202105224/http://usacac.army.mil/cac2/call/thesaurus/toc.asp?id=3762>). United States Army Combined Arms Center. Archived from the original (htt

Canada and the Five Eyes Intelligence Community" (<https://web.archive.org/web/20150910204519/http://www.cdfai.org.previewmysite.com/PDF/Canada%20and%20the%20Five%20Eyes%20Intelligence%20Community.pdf>) (PDF). Canadian Global Affairs Institute. December 2012. Archived from the

- Perry, Nick (16 July 2013). "Experts say US spy alliance will survive Snowden" (<https://news.yahoo.com/experts-us-spy-alliance-survive-snowden-104228309.html>). Associated Press. Retrieved 25 June 2015.
- Farrell, Paul (2 December 2013). "History of 5-Eyes - explainer" (<https://www.theguardian.com/world/2013/dec/02/history-of-5-eyes-explainer>). *The Guardian*. Retrieved 27 January 2014.
- Norton-Taylor, Richard (25 June 2010). "Not so secret: deal at the heart of UK-US intelligence" (<https://www.theguardian.com/world/2010/jun/25/intelligence-deal-uk-us-released>). *The Guardian*. Retrieved 27 January 2014.
- Cox, James (December 2012). "Canada and the Five Eyes Intelligence Community" (<https://web.archive.org/web/20131204055230/http://www.cdfai.org/PDF/Canada%20and%20the%20Five%20Eyes%20Intelligence%20Community.pdf>). Canadian Defence and Foreign Affairs Institute. Archived from the original (<http://www.cdfai.org/PDF/Canada%20and%20the%20Five%20Eyes%20Intelligence%20Community.pdf>) on 2013-12-04.
- Aldrich, Richard (24 June 2010). "Allied code-breakers co-operate - but not always" (<https://www.theguardian.com/world/2010/jun/24/intelligence-sharing-codebreakers-agreement-ukusa>). *The Guardian*. Retrieved 25 June 2010.
- Q&A: What you need to know about "Echelon" (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/sci-tech/1357513.stm>). BBC. 29 May 2001.
- Norton-Taylor, Richard (19 June 2010). "GCHQ by Richard Aldrich, Securing the State by David Omand" (<https://www.theguardian.com/books/2010/jun/19/gchq-intelligence-richard-aldrich>). *The Guardian*. Retrieved 30 January 2014.
- "The US was especially keen on GCHQ's station in Hong Kong, particularly "during the Vietnam war
- Campbell, Duncan (25 July 2000). "Inside Echelon" (<http://www.heise.de/tp/artikel/6/6929/1.html>). Heise Online. Retrieved 19 December 2013.
- original (<http://cdfai.org.previewmysite.com/PDF/Canada%20and%20the%20Five%20Eyes%20toc.asp?id=37622>) on 2 February 2014. Retrieved 18 January 2014.
- PKI Interoperability with FVEY Partner". Nations on the NIPRNet" (<https://web.archive.org/web/20140201113535/http://www.doncio.navy.mil/ContentView.aspx?ID=3978>). United States Department of the Navy. Archived from the original (<http://www.doncio.navy.mil/ContentView.aspx?ID=3978>) on 1 February 2014. Retrieved 18 January 2014.
- Asser, Martin (6 July 2000). "Echelon: Big brother without a cause?" (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/820758.stm>). BBC. Retrieved 28 January 2014.
- Q&A: What you need to know about "Echelon" (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/sci-tech/1357513.stm>). BBC. 29 May 2001. Retrieved 28 January 2014.
- Snowden-Interview: Transcript" (http://www.ndr.de/ratgeber/netzwelt/snowden277_page-2.html). Norddeutscher Rundfunk. 26 January 2014. Retrieved 28 January 2014.
- Ball, James (20 November 2013). "US and UK struck secret deal to allow NSA to 'unmask' Britons' personal data" (<https://www.theguardian.com/world/2013/nov/20/us-uk-secret-deal-surveillance-personal-data>). *The Guardian*. Retrieved 18 January 2014.
- MacAskill, Ewen (2 December 2013). "Revealed: Australian spy agency offered to share data about ordinary citizens" (<https://www.theguardian.com/world/2013/dec/02/revealed-australian-spy-agency-offered-to-share-data-about-ordinary-citizens>). *The Guardian*. Retrieved 18 January 2014.
- Watt, Nicholas (10 June 2013). "NSA 'offers intelligence to British counterparts to skirt UK law'" (<https://www.theguardian.com/politics/2013/jun/10/nsa-offers-intelligence-british-counterparts-blunkett>). *The Guardian*. Retrieved 19 January 2014.
- British spy agency taps cables, shares with U.S. NSA - Guardian (<http://uk.reuters.com/article/2013/06/21/uk-usa-security-britain-idUKBRE95K10620130621>). Reuters, 21 June 2013. Retrieved 18

Jones, George (13 Mar 2002). "How France helped us win Falklands war" ([ht](http://t.com/wp-dyn/content/article/2007/06/26/AR2007062600861.html)¹⁹t.com/wp-dyn/content/article/2007/06/26/AR2007062600861.html).

The Washington Post. Retrieved 2 February 2014. "A one-paragraph memo recounts planning for a "project involving the assassination of Patrice Lumumba, then premier of the Republic of Congo

CIA details Cold War skulduggery" ([ht](http://p://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/6242182.stm)²⁰p://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/6242182.stm). BBC. 26 June 2007. Retrieved .2 February 2014

McDonald, Hamish (12 December 2006). "Canberra's furtive aid in overthrowing Allende" ([ht](http://www.smh.com.au/news/world/canberras-furtive-aid-in-overthrowing-allende/2006/12/11/1165685615238.html)²¹). *The Sydney Morning Herald*. Retrieved 30 January 2014

Suich, Max (20 March 2010). "Spymaster stirs spectre of covert foreign activities" ([ht](http://www.theaustralian.com.au/news/features/spymaster-stirs-spectre-of-covert-foreign-activities/story-e6frg6z6-1225842681065)²²). *The Australian*. Retrieved .30 January 2014

Herbert, David. "Questions over Australian involvement in Chile coup" ([ht](http://www.sbs.com.au/news/article/2013/09/11/questions-over-australian-involvement-chile-coup)²³). Special Broadcasting Service. Retrieved 30 January 2014

The Other 9/11" ([ht](http://www.sbs.com.au/theother911/)²⁴). Special Broadcasting Service. Retrieved 30 January 2014

Anderlini, Jamil (1 June 2014). "Tiananmen Square: the long shadow" ([ht](https://www.ft.com/intl/cms/s/2/4f970144-e658-11e3-9a20-00144feabdc0.html)²⁵). *Financial Times*. Retrieved 2 June 2014. "The extraction missions, aided by MI6, the UK's Secret Intelligence Service, and the CIA, according to many accounts, had scrambler devices, infrared signallers, night-vision goggles and weapons

Schmid, Gerhard (11 July 2001). "On the existence of a global system for the interception of private and commercial communications (ECHELON interception system), (2001/2098(INI))" ([ht](http://www.euronews.com/2001/07/11/on-the-existence-of-a-global-system-for-the-interception-of-private-and-commercial-communications-echelon-interception-system-2001-2098ini/)²⁶)

January 2014

[ht](https://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1387576/How-France-helped-us-win-Falklands-war-by-John-Nott.html)²⁷). *The Daily Telegraph*

Milliken, Robert (23 February 1994). "Canberra spy link to MI6 alleged" ([ht](https://www.independent.co.uk/news/world/canberra-spy-link-to-mi6-alleged-1395867.html)²⁸). *The Independent* Norsk lyttestasjon viktig brikke i".²⁹ Falklandskrigen" ([ht](https://web.archive.org/web/20090629035444/http://www.nrk.no/programmer/tv/brennpunkt/1861285)³⁰). Norwegian ³¹ (html) Broadcasting Corporation. 21 May 2002. Archived from the original ([ht](http://www.nrk.no/programmer/tv/brennpunkt/1861285.html)³²) on 29 June 2009

Sanchez, Raf (19 August 2013). "British diplomats tried to suppress details of SIS role in Iran coup" ([ht](https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/northamerica/usa/10253384/British-diplomats-tried-to-suppress-details-of-MI6-role-in-Iran-coup.html)³³). *The Daily Telegraph*. Retrieved 27 January 2014

Risen, James (16 April 2000). "Secrets Of History: The C.I.A. in Iran=A special report. How a Plot Convulsed Iran in '53 (and in '79)" ([ht](https://www.nytimes.com/2000/04/16/world/secrets-history-cia-iran-special-report-plot-convulsed-iran-53-79.html)³⁴). *The New York Times*. Retrieved 22 August 2013

Declassified Documents Reveal CIA Role In 1953 Iranian Coup" ([ht](https://www.npr.org/2013/09/01/217976304/declassified-documents-reveal-cia-role-in-1953-iranian-coup)³⁵). NPR. 1 September 2013. Retrieved 27 January 2014

Merica, Dan (20 August 2013). "In declassified document, CIA acknowledges role in '53 Iran coup" ([ht](http://edition.cnn.com/2013/08/19/politics/cia-iran-1953-coup/)³⁶). CNN. Retrieved .27 January 2014

Corera, Gordon (2 April 2013). "MI6 and the death of Patrice Lumumba" ([ht](http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-22006446)³⁷). BBC. Retrieved 2 February 2014

DeYoung, Karen; Walter Pincus (27 June 2014)

- (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A5-2001-0264+0+DOC+PDF+Vbugging>). *The New Zealand Herald*. Retrieved .7 December 2013
- UK bugged Annan's office, says former "minister" (<http://www.smh.com.au/articles/2004/02/26/1077676900614.html>). *The Sydney Morning Herald*. 27 February 2004. Retrieved 18 January 2014
- UK 'spied on UN's Kofi Annan'" (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/3488548.stm). BBC. February 2004
- Revealed: US dirty tricks to win vote on "Iraq war" (<https://www.theguardian.com/world/2003/mar/02/usa.iraq>). *The Observer*. 2 March 2003. Retrieved .18 January 2014
- Bright, Martin (3 March 2013). "Katharine Gun: Ten years on what happened to the woman who revealed dirty tricks on the UN Iraq war vote?" (<https://www.theguardian.com/world/2013/mar/03/katharine-gun-iraq-war-whistleblower>). *The Guardian*. Retrieved .18 January 2014
- Wedeman, Ben (3 September 2011). "Documents shed light on CIA, Gadhafi spy ties" (<http://www.cnn.com/2011/WORLD/africa/09/03/libya.west.spies/>). CNN. Retrieved 3 September 2011
- Libya: Gaddafi regime's US-UK spy links revealed" (<http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-14774533>). BBC. 4 September 2011. Retrieved .20 December 2013
- Abigail Hauslohner (Sep 2, 2011). "How Libya Seems to Have Helped the CIA with Rendition of Terrorism Suspects" (<http://content.time.com/time/world/article/0,8599,2091653,00.html>). *Time*. Retrieved 20 December 2013
- Files show MI6, CIA ties to Libya:" reports" (<http://news.smh.com.au/breaking-news-world/files-show-mi6-cia-ties-to-libya-reports-20110904-1jrzy.html>). *The Sydney Morning Herald*. 4 September 2011. Retrieved .4 September 2011
- Spencer, Richard (3 September 2011). "Libya: secret dossier reveals Gaddafi's UK spy links" (<https://www.telegraph.co.uk>)
- 2007). "CIA Releases Files On Past Misdeeds" (<https://www.washingtonpost.com/g/page/politics/cia-releases-files-on-past-misdeeds>) (pdf - 194 pages).
- European Parliament: Temporary Committee on the ECHELON Interception System. Retrieved .5 January 2013
- Campbell, Duncan. "duncancampbell.org" (<https://web.archive.org/web/20150928134759/http://www.duncancampbell.org/content/echelon>). *Duncan Campbell.org*. Archived from the original (<http://www.duncancampbell.org/content/echelon>) on 28 September 2015. Retrieved .27 September 2015
- An Appraisal of the Technology of Political Control" (<https://web.archive.org/web/19990417064814/http://www.europarl.eu.int/dg4/stoa/en/publi/166499/execsum.htm>). European Parliament. Archived from the original (<http://www.europarl.eu.int/dg4/stoa/en/publi/166499/execsum.htm>) on 17 April 1999. Retrieved 27 January 2014
- European Parliament resolution on "Echelon" (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=MOTION&reference=B5-2000-0290&format=XML&language=EN>). European Parliament. 16 March 2000. Retrieved 27 January 2014
- Echelon and the European Parliament"" (<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/en/00b51db9d2/Parliament-in-the-past.html>). European Parliament. Retrieved 27 January 2014
- McKay, Niall (27 May 1999). "Lawmakers Raise Questions About International Spy Network" (<https://www.nytimes.com/library/tech/99/05/cyber/articles/27newtwork.html#1>). *The New York Times*. Retrieved 27 January 2014
- Campbell, Duncan (1 June 2001). "Echelon Chronology" (<http://www.heise.de/tp/artikel/7/7795/1.html>). Heise Online. Retrieved 19 December 2013
- Kim Sengupta; Kathy Marks (Feb 29, 2004). "Blix secrets shared with NZ - reports" (http://www.nzherald.co.nz/world/news/article.cfm?c_id=2&objectid=3551948). *The New Zealand Herald*. Retrieved 7 December 2013
- Tom Allard; Andrew Darby; Marian

[uk/news/worldnews/africaandindianoce-an/libya/8739893/Libya-secret-dossier-r](http://uk.news/worldnews/africaandindianoce-an/libya/8739893/Libya-secret-dossier-r)

Washington Post. Retrieved .November 5, 2013

"Photo Gallery: Spies in the Embassy" (h" .[tp://www.spiegel.de/fotostrecke/photo-gallery-spies-in-the-embassy-fotostrecke-103079-5.html](http://www.spiegel.de/fotostrecke/photo-gallery-spies-in-the-embassy-fotostrecke-103079-5.html)). *Der Spiegel.* Retrieved .22 December 2013

Allard, Tom (4 March 2014). "Australia .ordered to cease spying on East Timor by International Court of Justice" (<http://www.smh.com.au/federal-politics/political-news/australia-ordered-to-cease-spying-on-east-timor-by-international-court-of-justice-20140304-hvfyah.html>). *The Sydney Morning Herald.* Retrieved .4 March 2014

Davidson, Helen (16 October 2013). .["NSA files: Australian spies scooped up thousands of email accounts to help US"](https://www.theguardian.com/world/2013/oct/16/nsa-files-australian-spies-scooped-up-thousands-of-email-accounts-to-help-us) (<https://www.theguardian.com/world/2013/oct/16/nsa-files-australian-spies-scooped-up-thousands-of-email-accounts-to-help-us>). *The Guardian.* Retrieved .2 February 2014

Beaumont, Peter (22 June 2013). "NSA .leaks: US and Britain team up on mass surveillance" (<https://www.theguardian.com/world/2013/jun/22/nsa-leaks-britain-us-surveillance>). *The Guardian.* .Retrieved 14 February 2014

"Spy agencies silent over funding" (htt" .[p://www.radionz.co.nz/news/political/237108/spy-agencies-silent-over-funding](http://www.radionz.co.nz/news/political/237108/spy-agencies-silent-over-funding)). Radio New Zealand. 24 February 2014. .Retrieved 24 February 2014

Colin Freeze (Dec 20, 2013). "Canada's .[spy agencies chastised for duping courts"](https://www.theglobeandmail.com/news/politics/canadas-spy-agencies-chastised-for-duping-courts/article16081238/) (<https://www.theglobeandmail.com/news/politics/canadas-spy-agencies-chastised-for-duping-courts/article16081238/>). *The Globe and Mail.* Retrieved .27 December 2013

Ian MacLeod (December 20, 2013). .["CSIS asked foreign agencies to spy on Canadians, kept court in dark, judge says"](https://web.archive.org/web/20131222085228/http://www.ottawacitizen.com/news/CSIS+asked+foreign+agencies+Canadians+kept+court+dark+judge+says/9312615/story.html) (<https://web.archive.org/web/20131222085228/http://www.ottawacitizen.com/news/CSIS+asked+foreign+agencies+Canadians+kept+court+dark+judge+says/9312615/story.html>). *Ottawa Citizen.* Archived from the original (<http://www.ottawacitizen.com/news/CSIS+asked+foreign+agencies+Canadians+kept+court+dark+judge+says/9312615/story.html>)

Wilkinson (February 28, 2004). "Australian spy circle tied to UN

evels-Gaddafis-UK-spy-links.html). *The Daily Telegraph.* London. Retrieved .3 September 2011

Field, Michael (2 December 2010). "NZ .way down the WikiLeaks queue" (<http://www.stuff.co.nz/national/4415037/NZ-way-down-the-WikiLeaks-queue>). Fairfax New Zealand. Retrieved 17 December .2010

Nick Hopkins (7 June 2013). "UK .gathering secret intelligence via covert NSA operation" (<https://www.theguardian.com/technology/2013/jun/07/uk-gathering-secret-intelligence-nsa-prism>). *The Guardian.* Retrieved 22 December 2013

Philip Dorling (June 13, 2013). "Australia .gets 'deluge' of US secret data, prompting a new data facility" (<http://www.smh.com.au/it-pro/government-it/australia-gets-deluge-of-us-secret-data-prompts-a-new-data-facility-20130612-2o4kf.html>). *The Sydney Morning Herald.* Retrieved 22 December 2013

Philip Dorling (July 8, 2013). "Snowden .reveals Australia's links to US spy web" (<http://www.smh.com.au/world/snowden-reveals-australias-links-to-us-spy-web-20130708-2plyg.html>). *The Sydney Morning Herald.* Retrieved July 8, 2013

Nick Hopkins and Julian Borger (1 .August 2013). "Exclusive: NSA pays £100m in secret funding for GCHQ" (<https://www.theguardian.com/uk-news/2013/aug/01/nsa-paid-gchq-spying-edward-snowden>). *The Guardian.* Retrieved .22 December 2013

Williams, Rob (2 August 2013). .["Americans pay GCHQ £100m to spy for them, leaked NSA papers from Edward Snowden claim"](https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/americans-pay-gchq-100m-to-spy-for-them-leaked-nsa-papers-from-edward-snowden-claim-8743775.html) (<https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/americans-pay-gchq-100m-to-spy-for-them-leaked-nsa-papers-from-edward-snowden-claim-8743775.html>). *The Independent.* .Retrieved 31 December 2013

Gellman, Barton; Soltani, Ashkan; .[Peterson, Andrea \(November 4, 2013\). "How we know the NSA had access to internal Google and Yahoo cloud data"](https://www.washingtonpost.com/blogs/the-switch/wp/2013/11/04/how-we-knew-the-nsa-had-access-to-internet-accounts) (<https://www.washingtonpost.com/blogs/the-switch/wp/2013/11/04/how-we-knew-the-nsa-had-access-to-internet-accounts>)

- <http://www.ottawacitizen.com/news/csis-asked+foreign+agencies+Canadians+kept+court+dark+judge+says/931261-30/theyre-listening-to-your-calls>). *Bloomberg Businessweek*. 30 May 1999
- "Edward Snowden Interview: The NSA and Its Willing Helpers" (<http://www.spiegel.de/international/world/interview-with-whistleblower-edward-snowden-on-global-spying-a-910006.html>). *Der Spiegel*. Retrieved 20 October 2013
- Jauvert, Vincent (1 July 2015). "EXCLUSIF. Comment la France écoute (aussi) le monde" (<https://tempsreel.nouvelobs.com/societe/20150625.OBS1569/exclusif-comment-la-france-écoute-aussi-le-monde.html>). *L'Obs*. Retrieved 10 July 2015. (نیاز به اشتراک (کمک)).
- Martin, Adam (2 November 2013). "NSA: Germany Was 'a Little Grumpy' About Being Left Out of Spying Club" (<http://nymag.com/daily/intelligencer/2013/11/nsa-germany-insulted-it-got-left-out-of-spying.html>). New York (magazine). Retrieved 27 January 2014
- David Sanger and Mark Mazzetti (24 October 2013), Allegation of U.S. Spying on Merkel Puts Obama at Crossroads (<https://www.nytimes.com/2013/10/25/world/europe/allegation-of-us-spying-on-merkel-puts-obama-at-crossroads.html>) *The New York Times*
- Passenheim, Antje (22 November 2013). "US lawmakers push for German entrance to Five Eyes spy alliance" (<http://www.dw.com/us-lawmakers-push-for-german-entrance-to-five-eyes-spy-alliance/a-17246049>). Deutsche Welle. Retrieved 27 January 2014
- Israel cannot ignore damage caused" by Trump's Russia leak" (<http://www.ynetnews.com/articles/0,7340,L-4963869,00-.html>). *Ynetnews*. May 18, 2017
- Dorling, Philip. "Singapore, South Korea revealed as Five Eyes spying partners" (<http://www.smh.com.au/technology/technology-news/singapore-south-korea-revealed-as-five-eyes-spying-partners-2013124-2y433.html>). *The Sydney Morning Herald*. Retrieved 27 January 2014
- Japan lends its vision to 'Five Eyes' intelligence alliance» (<https://asia.nikkei.com/Politics/International-Relations/Japan-lends-its-vision-to-Five-Eyes-intelligence-alliance> ...)
- w-wire-nsa-had-access-to-intel-mail-yahoo-and-yahoo-cloud-data/). The 5/story.html) on 22 December 2013. Retrieved 19 December 2015
- Stewart Bell (November 25, 2013). "Court rebukes CSIS for secretly asking international allies to spy on Canadian terror suspects travelling abroad" (<http://news.nationalpost.com/2013/11/25/court-rebukes-csis-for-secretly-asking-international-allies-to-spy-on-canadian-terror-suspects/>). *National Post*. Retrieved 27 December 2013
- MacLeod, Ian (9 January 2014). "European report calls for review of data sharing with Canada over spy concerns" (<https://web.archive.org/web/20140221153557/http://www.ottawacitizen.com/technology/European-report-calls+review+data+sharing+with+Canada+over+concerns/9369839/story.html>). *Ottawa Citizen*. Archived from the original (<http://www.ottawacitizen.com/technology/European-report-calls+review+data+sharing+with+Canada+over+concerns/9369839/story.html>) on 21 February 2014. Retrieved 14 February 2014
- DRAFT REPORT on the US NSA surveillance programme, surveillance bodies in various Member States and impact on EU citizens' fundamental rights and on transatlantic cooperation in Justice and Home Affairs" (http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009-2014/documents/libe/dv/moraes_1014703/moraes_1014703_en.pdf) (PDF). European Parliament. 8 January 2014. Retrieved 14 February 2014
- Kelion, Leo (27 January 2014). "NSA-GCHQ Snowden leaks: A glossary of the key terms" (<http://www.bbc.co.uk/news/technology-25085592>). BBC. Retrieved 27 January 2014
- Cremer, Justin. "Denmark is one of the NSA's '9-Eyes'" (<https://web.archive.org/web/20131219010450/http://cphpost.dk/news/denmark-is-one-of-the-nsas-9-eyes.7611.html>). *The Copenhagen Post*. Archived from the original (<http://cphpost.dk/news/denmark-is-one-of-the-nsas-9-eyes.7611.html>) on 19 December 2013. Retrieved 27 January 2014
- "They're Listening To Your Calls" (<http://www.ottawacitizen.com/news/csis-asked+foreign+agencies+Canadians+kept+court+dark+judge+says/931261-30/theyre-listening-to-your-calls>)

telephone, Internet and location
.records of whole populations

Norton-Taylor, Richard (17 February .۸۶ 2012). "MI5 spied on Charlie Chaplin after FBI asked for help to banish him from US" (<https://www.theguardian.com/uk/2012/feb/17/mi5-spied-on-charlie-chaplin>). *The Guardian*

Douglas Stanglin (17 February 2012). .۸۷ "British spy files show FBI efforts to ban Charlie Chaplin" (<http://content.usatoday.com/communities/ondeadline/post/2012/02/british-archives-show-fbi-efforts-to-ban-charlie-chaplin/1#.UmxtaFNV02.8>). *USA Today*

The Charlie Chaplin "MI5 files" .۸۸ uncovered" (<http://www.bbc.co.uk/news/entertainment-arts-17070890>). BBC. 17 February 2012. Retrieved 18 January .2014

Campbell, Duncan (25 July 2000). "Inside .۸۹ Echelon" (<http://www.heise.de/tp/artikel/6/6929/1.html>). Heise Online. Retrieved .19 January 2014

Ex-Snoop Confirms Echelon Network"" .۹۰ (<http://www.cbsnews.com/news/ex-snoop-confirms-echelon-network/>). CBS News. 24 February 2000. Retrieved .19 January 2014

Hyatt, Michael S. (2001). *Invasion of .۹۱ Privacy: How to Protect Yourself in the Digital Age* (<https://archive.org/details/invasionofprivac0000hyat>). Washington, DC: Regnery Publishing. p. 68 (<https://archive.org/details/invasionofprivac0000hyat/page/68>). ISBN .0-89526-287-8 at/page/68).

Aislinn, Laing (9 July 2013). "British .۹۲ intelligence 'birdwatchers spied on Nelson Mandela's hideout'" (<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/nelson-mandela/10169630/British-intelligence-birdwatchers-spied-on-Nelson-Mandela-s-hideout.html>). *The Daily Telegraph*. Retrieved 21 September 2013

Starkey, Jerome (10 July 2013). "Nelson .۹۳ Mandela 'was spied on by MI6 birdwatchers'" (<http://www.thetimes.co.uk/tto/news/world/africa/article3812361.ece>). *The Times*. Retrieved .21 September 2013

Johnston, David (10 June 1990). "C.I.A. .۹۴

access-|date= وارد شده در |date= را بررسی کنید (کمک)

Five Eyes intel group ties up with Japan," .۸۵ Germany, France to counter China in cyberspace» (<https://mainichi.jp/english/articles/20190204/p2a/00m/0na/001000>). دریافت شده در February 4, 2019 .(c 2019/2/6 تاریخ وارد شده در access-date= را بررسی کنید (کمک)

Exclusive: Five Eyes intelligence» .۸۱ alliance builds coalition to counter China» (<https://www.reuters.com/article/us-china-fiveeyes/exclusive-five-eyes-intelligence-alliance-builds-coalition-to-counter-china-idUSKCN1MM0GH>)

.2019/2/6 دریافت شده در |date= تاریخ وارد شده در access-date= را بررسی کنید (کمک)

Rensfeldt, Gunnar (11 December 2013). .۸۲ "Read the Snowden Documents From the NSA" (<http://www.svt.se/ug/read-the-snowden-documents-from-the-nsa>). Sveriges Television. Retrieved .14 February 2014

The Five Eyes Fact Sheet - Privacy" .۸۳ International" (<https://web.archive.org/web/20170117013001/https://www.privacyinternational.org/node/412>). Archived from the original (<https://www.privacyinternational.org/node/412>) on 17 January .2017. Retrieved 2 June 2018

NSA asked Japan to tap nationwide fiber-optic cables in 2011" (http://www.japantimes.co.jp/news/2013/10/27/world/nsa-asked-japan-to-tap-regionwide-fiber-optic-cables-in-2011/#.UuaO_vTWwo). *The Japan Times*. 27 October 2013. Retrieved 27 January 2014

Barton Gellman (24 December 2013). .۸۵ "Edward Snowden, after months of NSA revelations, says his mission's accomplished" (https://www.washingtonpost.com/world/national-security/edward-snowden-after-months-of-nsa-revelations-says-his-missions-accomplished/2013/12/23/49fc36de-6c1c-11e3-a523-fe73f0ff6b8d_story.html). *The Washington Post*. Retrieved 25 December 2013. "Taken together, the revelations have brought to light a global surveillance system that cast off many of its historical restraints after the attacks of

Tie Reported in Mandela Arrest" (<https://www.nytimes.com/1990/06/10/world/cia-tie-reported-in-mandela-arrest.html>).

Aderet, Ofer (20 December 2013). "U.S., British intelligence spied on former Prime Minister Olmert, Defense Minister Barak" (<http://www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/1.564607>). *Haaretz*. Retrieved 21 January 2014

Brissenden, Michael (18 Nov 2013). "Australia spied on Indonesian president Susilo Bambang Yudhoyono, leaked Edward Snowden documents reveal" (<http://www.abc.net.au/news/2013-11-18/australia-spied-on-indonesian-president-leaked-documents-reveal/5098860>). Australian Broadcasting Corporation. Retrieved 13 December 2013

McDonald, Hamish (21 November 2013). "Spying on President Susilo Bambang Yudhoyono's wife a step too far by ASD" (<http://www.smh.com.au/comment/spying-on-president-susilo-bambang-yudhoyenos-wife-a-step-too-far-by-asd-20131120-2xvu5.html>). *The Sydney Morning Herald*. Retrieved 19 January 2014

McGregor, Richard (20 November 2013). "Australia's Abbott has his Merkel moment" (<http://blogs.ft.com/the-world/2013/11/australias-abbott-has-his-merkel-moment/>). *Financial Times*. Retrieved 21 January 2014

Cover Story: How NSA Spied on Merkel" Cell Phone from Berlin Embassy" (<http://www.spiegel.de/international/germany/cover-story-how-nsa-spied-on-merkel-cell-phone-from-berlin-embassy-a-930205.html>). *Der Spiegel*. 27 October 2013. Retrieved 19 January 2014

US bugged Merkel's phone from 2002 until 2013, report claims" (<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-24690055>). BBC. 27 October 2013. Retrieved 18 January 2014

Campbell, Duncan; Cahal Milmo; Kim Sengupta; Nigel Morris; Tony Patterson (5 November 2013). "Revealed: Britain's 'secret listening post in the heart of Berlin'" (<http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/revealed-britains-secret-listening-post-in-the-heart-of-berlin-8921548.html>). *The Independent*. Retrieved 19 January 2014

Sept. 11, 2001. Secret legal authorities empowered the NSA to sweep in the tie-reported-in-mandela-arrest.html). *The New York Times*. Retrieved 18 January 2014

Stein, Jeff (12 May 2013). "The Day Mandela Was Arrested, With A Little Help From the CIA" (<http://www.newsweek.com/day-mandela-was-arrested-little-help-cia-223935>). *Newsweek*. Retrieved 18 January 2014

Hanson, Christopher (13 August 1982). "British 'helped U.S. in spying on activists'" (<https://news.google.com/news?nid=t6FIAAAIBAJ&sjid=VowNAAAAIBAJ&pg=1101,1439296&dq>). *The Vancouver Sun*. Retrieved 30 November 2013

UK aided spy check' " (<https://news.google.com/news?nid=uwA-AAAIABAJ&sjid=jkkMAAAIBAJ&pg=5300,1649773&dq>). *Evening Times*. Glasgow. 13 August 1982. Retrieved 30 November 2013

Shane, Scott (2 November 2013). "No Morsel Too Minuscule for All-Consuming N.S.A." (<https://www.nytimes.com/2013/11/03/world/no-morsel-too-minuscule-for-all-consuming-nsa.html?pagewanted=7&r=2&pagewanted=all>). *The New York Times*. Retrieved 21 January 2014

Cohen, Adam (21 September 2006). "While Nixon Campaigned, the F.B.I. Watched John Lennon" (<https://www.nytimes.com/2006/09/21/opinion/21thu4.html>). *The New York Times*. Retrieved 27 October 2013

Gumbel, Andrew (21 December 2006). "The Lennon Files: The FBI and the Beatle" (<http://www.independent.co.uk/news/world/americas/the-lennon-files-the-fbi-and-the-beatle-429429.html>). *The Independent*. Retrieved 27 October 2013

Norton-Taylor, Richard (21 February 2000). "MI5 sent file on Lennon to help US investigation" (<https://www.theguardian.com/uk/2000/feb/21/richardnortontaylor.johnbezard>). *The Guardian*. Retrieved 19 January 2014

Redfern, Nick (2007). *Celebrity Secrets: Official Government Files on the Rich and Famous*. Pocket Books. pp. 191–192.

- Loeb, Vernon (12 December 1998). "NSA .11 Admits to Spying on Princess Diana" (<http://www.washingtonpost.com/wp-srv/nactions-a-922276.html>). *Der Spiegel*. Retrieved 23 October 2013
- New NSA leaks reveal US, UK spied on" .12 top officials in 60 nations" (<https://web.archive.org/web/20170506092338/http://www.france24.com/en/20131220-snowden-leaks-nsa-britain-us-spying-officials-eu-israel>). France 24. Archived from the original (<http://www.france24.com/en/20131220-snowden-leaks-nsa-britain-us-spying-officials-eu-israel/>) on 6 May 2017. Retrieved 20 December 2013
- ROMERO, SIMON (9 September 2013). .121 "N.S.A. Spied on Brazilian Oil Company, Report Says" (https://www.nytimes.com/2013/09/09/world/americas/nsa-spied-on-brazilian-oil-company-report-says.html?_r=0). *The New York Times*. Retrieved September 9, 2013
- Ryan Gallagher. "New Snowden .122 Documents Show NSA Deemed Google Networks a "Target"" (http://www.slate.com/blogs/future_tense/2013/09/09/shifting_shadow_stormbrew_flying_pig_new_snowden_documents_show_nsa_deemed.html). *Slate (magazine)*. Retrieved .23 October 2013
- Bradley Brooks. "Snowden leaks reveal .123 U.S. spying on Google, Brazil's state oil company: report" (<https://archive.is/20131024014124/http://www.theglobeandmail.com/news/world/snowden-leaks-reveal-us-spying-on-google-brazils-state-oil-company-report/article14184384/>). *The Globe and Mail*. Archived from the original (<https://www.theglobeandmail.com/news/world/snowden-leaks-reveal-u-s-spying-on-google-brazils-state-oil-company-report/article14184384/>) on 24 October 2013. Retrieved 23 October .2013
- Gellman, Barton; Soltani, Ashkan .124 (October 30, 2013). "NSA infiltrates links to Yahoo, Google data centers worldwide, Snowden documents say" (https://www.washingtonpost.com/world/national-security/nsa-infiltrates-links-to-yahoo-google-data-centers-worldwide-snowden-documents-say/2013/10/30/e51d661e-4166-11e3-8b74-d89d714ca4dd_story.html). *The Washington Post*. Retrieved October 31, 2013
- ational/daily/dec98/diana12.htm). *The Washington Post*. Retrieved 18 January .2014
- Top secret US files could hold clues to" .111 death of Diana" (https://www.theguardian.com/uk/2004/jan/11/monarchy.jamie_doward). *The Guardian*. 11 January .2004. Retrieved 18 January 2014
- Allen, Nick (9 January 2008). "Diana's .111 Squidgygate tapes 'leaked by GCHQ'" (<http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1575117/Dianas-Squidgygate-tapes-leaked-by-GCHQ.html>). *The Daily Telegraph*. Retrieved 18 January 2014
- Court says Kim Dotcom can sue New Zealand spy agency" (<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-21695978>). BBC. 7 March 2013. Retrieved 19 January 2014
- Quilliam, Rebecca (29 August 2013). .111 "GCSB spying illegal, but no charges laid" (http://www.nzherald.co.nz/nz/news/article.cfm?c_id=1&objectid=11116460). *The New Zealand Herald*. Retrieved .18 January 2014
- No charges laid over GCSB's illegal" .110 spying of Dotcom" (<http://tvnz.co.nz/national-news/no-charges-laid-over-gcsb-s-illegal-spying-dotcom-5548375>). Television New Zealand. 29 August 2013. Retrieved 18 January 2014
- John Key apologises to Kim Dotcom" (h" .115 <http://tvnz.co.nz/politics-news/john-key-apologises-kim-dotcom-5105817>). Television New Zealand. 27 September .2012. Retrieved 18 January 2014
- Staff (August 31, 2013). "Snowden .111 Document: NSA Spied On Al Jazeera Communications" (<http://www.spiegel.de/international/world/nsa-spied-on-al-jazeera-communications-snowden-document-a-919681.html>). Retrieved .August 31, 2013
- Staff (31 August 2013). "Snowden .111 Document: NSA Spied On Al Jazeera Communications" (<http://www.spiegel.de/international/world/nsa-spied-on-al-jazeera-communications-snowden-document-a-919681.html>). Retrieved .31 August 2013
- Follow the Money': NSA Spies on International Payments" (.114 <http://www.spi>

- France in the NSA's crosshair." .۱۲۵ Wanadoo and Alcatel targeted" (<http://egel.de/international/world/spiegel-exclusive-nsa-spies-on-international-bank-tr>
- James Glanz and Andrew W. Lehren. .۱۲۹ "N.S.A. Dragnet Included Allies, Aid Groups and Business Elite" (<https://www.nytimes.com/2013/12/21/world/nsa-dragnet-included-allies-aid-groups-and-business-elite.html>). *The New York Times*. Retrieved 20 December 2013
- Dafna Linzer. "IAEA Leader's Phone Tapped" (<https://www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A57928-2004Dec11.html>). *The Washington Post*. Retrieved 21 September 2013
- Edward Snowden: US government has been hacking Hong Kong and China for years" (<http://www.scmp.com/news/hong-kong/article/1259508/edward-snowden-us-government-has-been-hacking-hong-kong-and-china?page=all>). *South China Morning Post*. Retrieved 9 September 2013
- James Glanz and Andrew W. Lehren. .۱۲۲ "N.S.A. Dragnet Included Allies, Aid Groups and Business Elite" (<https://www.nytimes.com/2013/12/21/world/nsa-dragnet-included-allies-aid-groups-and-business-elite.html>). *The New York Times*. Retrieved 20 December 2013
- egel.de/international/world/spiegel-exclusive-nsa-spies-on-international-bank-tr
- www.lemonde.fr/technologies/article/2013/10/21/france-in-the-nsa-s-crosshair-wanadoo-and-alcatel-targeted_3499739_651865.html). *Le Monde*. Retrieved 23 October 2013
- Schmitz, Gregor-Peter (20 September 2013). "Cyber Attack: Belgians Angered by British Spying" (<http://www.spiegel.de/international/europe/belgian-prime-minister-angry-at-claims-of-british-spying-a-923583.html>). Retrieved 20 September 2013
- Lam, Lana (23 June 2013). "US hacked Pacnet, Asia Pacific fibre-optic network operator, in 2009" (<http://www.scmp.com/news/hong-kong/article/1266875/exclusive-us-hacked-pacnet-asia-pacific-fibre-optic-network-operator>). *South China Morning Post* (Hong Kong). Retrieved 25 June 2013
- Laura Poitras, Marcel Rosenbach and Holger Stark. "Codename 'Apalachee': How America Spies on Europe and the UN" (<http://www.spiegel.de/international/world/secret-nsa-documents-show-how-the-us-spies-on-europe-and-the-un-a-918625-2.html>). *Der Spiegel*. p. 2. Retrieved August 26, 2013

منابع

- مشارکت‌کنندگان ویکی‌پدیا. «Five Eyes (https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Five_Eyes&oldid=919916657)». در دانشنامه ویکی‌پدیای انگلیسی، بازبینی شده در ۶ اکتبر ۲۰۱۹.

پیوند به بیرون

- متن توافق یوکی‌یواس‌ای (<http://www.nationalarchives.gov.uk/ukusa>) در وبگاه آرشیو ملی (بریتانیا) <https://web.archive.org/web/20130702172840/http://www.nsa.gov/p>
- متن توافق یوکی‌یواس‌ای (http://www.nsa.gov/public_info/declass/ukusa.shtml) در وبگاه آژانس امنیت ملی ایالات متحده آمریکا

برگرفته از «[https://fa.wikipedia.org/w/index.php?title=%D8%A7%D8%AC%D9%84%D9%87%D9%88%D9%86%D9%87%D9%88%D9%8A%D9%87&oldid=32117062](https://fa.wikipedia.org/w/index.php?title=%D8%A7%D8%AC%D9%84%D9%87%D9%88%D9%86%D9%87%D9%87%D9%88%D9%8A%D9%87&oldid=32117062)»

این صفحه آخرین بار در ۱۷ مه ۲۰۲۱ ساعت ۱۲:۰۹ ویرایش شده است.

ویژه پدیداری عالمتی رجاري متعلق به سارمان عیزانتفاععی بنیاد ویژه مدیا است.